

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANCIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

BUDŽET ZA GRAĐANE

Ministarstva finansija
i trezora
Bosne i Hercegovine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANCIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

BUDŽET ZA GRAĐANE

Ministarstva finansija
i trezora
Bosne i Hercegovine

Izdavač:

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine

Za izdavača:

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine

Dizajn i kompjuterska priprema:

Grafički studio „Lik” Banja Luka

Štampa:

GRAFID d.o.o. Banja Luka

Za štampariju:

Branislav Ivanković

SADRŽAJ

Uvodna riječ ministra	5
Budžet za građane	6
Područje rada	8
Nadležnosti	8
Pravni okvir	8
Ciljevi	8
Budžetski kalendar i budžetski proces	9
Struktura rashoda	10
Programske aktivnosti	14
Pitanja, komentari i sugestije	15

Poštovani građani i građanke,

Pred vama se nalazi drugo izdanje dokumenta „Budžet za građane Ministarstva finansija i trezora BiH za 2024. godinu“, kao ilustrirani vodič koji na jasan i jednostavan način prikazuje kako se prikuplja i troši novac iz Budžeta Ministarstva finansija i trezora BiH.

Želja nam je da pokretanjem ove aktivnosti postanemo još otvoreniji, transparentniji i odgovorniji prema građanima po pitanju planiranja, upravljanja i korištenja finansijskih sredstava.

Svrha ovog dokumenta je da javnosti omogući bolji uvid i razumijevanje načina na koji Ministarstvo planira, raspoređuje i troši javna sredstva iz budžeta. Imajući u vidu da novac koji dolazi u budžet potiče od poreskih obveznika, naša je obaveza da njime raspoložemo u najboljem interesu svih građana Bosne i Hercegovine te da predstavimo jasne i razumljive podatke o izvorima prikupljenog novca i njegovom trošenju.

Dokument je namijenjen svim osobama koje žele da budu obaviještene o planovima Ministarstva, kao i svima onima koji žele da prate trošenje novca pri realiziranju postavljenih ciljeva.

Iskreno se nadam da će ovaj dokument pružiti odgovore na ključna pitanja u vezi Budžeta Ministarstva, ali i potaknuti što veći broj aktera da iznesu svoja mišljenja i sugestije koji će biti osnova za pripremu Budžeta za građane u narednom periodu.

Otvoreni smo za značajnije učešće građana/građanki u budžetskom procesu u pripremi budućih dokumenata „Budžet za građane“ i pored ustavnih ograničenja u strukturi budžeta institucija BiH. Želimo kreirati pristupačniji i razumljiviji budžet, jer je i to jedna od polaznih pretpostavki unaprjeđenja upravljanja javnim finansijama.

Radujemo se saradnji u narednom periodu.

Srdačan pozdrav,

MINISTAR

Dr Srđan Amidžić

Novac kojim raspolažu institucije vlasti na svim nivoima u svojim **budžetima** je novac građana. Prihodi vlasti dolaze od građana kroz poreze i plaćanje raznih taksi i naknada. Pored ovoga, prihodi dolaze od **koncesija** za iskorištavanje resursa koji su dio zajedničke baštine pa pripadaju svim građanima. Čak i kada prihodi dolaze od kredita, građani su ti koji će ih morati otplatiti na kraju. Institucije vlasti su odgovorne za sredstva u okviru budžeta te odlučuju u ime građana o raspodjeli prikupljenih sredstava za različite namjene.

Imajući u vidu da je budžet i odraz **javnih politika**, jasno je zbog čega u zemljama s razvijenom demokratskom kulturom postoji značajan interes javnosti za brojna pitanja koja se tiču budžeta. Građani žele znati i odlučivati o tome kako će se trošiti njihov novac. Pri tom je osnovni preduvjet za sudjelovanje građana u procesu odlučivanja o budžetu njihova informiranost. U skladu s tim, zadatak organa vlasti je da osigura javnost rada i pruži informacije o svim bitnim pitanjima u procesu kreiranja, usvajanja i izvršavanja budžeta.

Budžet za građane je dokument koji sažima i pojašnjava osnovne informacije iz budžeta. To je izvještaj, predstavljen u pristupačnom formatu, koji koristi jednostavan i jasan jezik koji građani mogu razumjeti. Ako su u stanju razumjeti, građani onda mogu ostvarivati svoja građanska prava u demokratiji – oni mogu postavljati pitanja koja osiguravaju da vlast objašnjava ono što radi u njihovo ime.

Budžet

akt kojim se predviđaju svi prihodi i rashodi u jednoj godini.

Koncesija

dozvola vlasti koja se daje pravnim ili fizičkim licima za obavljanje određene djelatnosti po unaprijed utvrđenim uvjetima.

Javna politika

plan ili smjer djelovanja institucija vlasti.

Budžet za građane

pojednostavljen i ilustriran prikaz određenih dijelova zvaničnog Budžeta.

I PODRUČJE RADA

- Ministarstvo izvršava zakone i druge propise njihovom neposrednom primjenom, rješavanjem upravnih predmeta u upravnom postupku, obavljanjem upravnog nadzora i obavljanjem drugih upravnih poslova iz područja svoje nadležnosti.
- Ministarstvo priprema i predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine zakone i druge propise i opće akte iz svoje nadležnosti i obavlja druge poslove određene posebnim zakonima i drugim propisima.
- Ministarstvo priprema i predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine analize, izvještaje, informacije o stanju u oblastima i aktivnostima što ih poduzima iz nadležnosti Ministarstva.
- Ministarstvo prati stanje u oblastima i aktivnostima iz svoje nadležnosti, a naročito u pogledu izvršenja zakona i drugih propisa, poduzima mjere za koje ima ovlaštenja ili daje preporuke nadležnim tijelima radi izvršenja zakona i drugih propisa.

CILJEVI

Strateški cilj

- Makroekonomska stabilnost

Srednjoročni cilj

Stabilan i transparentan sistem finansiranja BiH, upravljanje i kontrola javnim finansijama i ispunjenje međunarodnih finansijskih obaveza

Specifični ciljevi

- Razvijanje efektivnih politika i sistema za upravljanje i kontrolu finansiranja institucija BiH
- Unapređenje sistema upravljanja javnim dugom i usklađenosti eksternog finansiranja sa potrebama BiH
- Unapređenje fiskalne politike i razvoj sistema upravljanja imovinom u vlasništvu institucija BiH
- Razvijanje efektivnih politika i sistema za finansijsko planiranje razvoja i za upravljanje pretprijetnom pomoći EU

II NADLEŽNOSTI

Ministarstvo je nadležno za:

- Principe porezne politike, naknada i propisa;
- Odnose s međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama;
- Pripremanje ugovora, sporazuma i dugih akata kojim BiH preuzima zajmovne i druge finansijske obaveze sa drugim zemljama i međunarodnim organizacijama;
- Planiranje i upravljanje dugom BiH, izvršavanje međunarodnih finansijskih obaveza;
- Politiku novog zaduživanja u zemlji i inostranstvu;
- Pripremu budžeta BiH i završnog računa BiH;
- Koordiniranje aktivnosti za osiguranje budžetskih sredstava BiH;
- Izvršavanje budžeta BiH i briga o finansiranju institucija BiH;
- Vođenje aktivnosti o sukcesiji imovine bivše SFRJ;
- Bankarske propise koji se odnose na funkcioniranje Centralne banke BiH;
- Upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH;
- Kompiliranje, distribuiranje i objavljivanje konsolidiranih općih vladinih fiskalnih podataka;
- Koordiniranje međunarodne ekonomske podrške BiH, izuzev dijela koji se odnosi na pomoć Evropske unije;
- Uređenje unutrašnje kontrole budžetskih korisnika u skladu sa međunarodno priznatim standardima unutrašnje kontrole, kao i za davanje smjernica za uspostavu i održavanje sistema unutrašnje kontrole;
- Razvoj, rukovođenje i koordinaciju unutrašnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
- Finansijsko planiranje razvoja u institucijama Bosne i Hercegovine koje obuhvaća upravljanje javnim investicijama i srednjoročno planiranje, praćenje i izvještavanje.

III PRAVNI OSNOV

Ustav BiH, Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave, Zakon o upravi, Zakon o državnoj službi u institucijama BiH, Zakon o radu u institucijama BiH, Zakon o javnim nabavkama BiH, Zakon o finansiranju institucija BiH, Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH, Zakon o budžetu institucija BiH, Zakon o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama BiH; Zakon o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora, Sporazum o pitanjima sukcesije bivše SFRJ; Okvirni sporazum o pravilima saradnje između Evropske komisije i BiH koja se odnose na finansijsku pomoć EU Bosni i Hercegovini putem IPA-e.

Budžetski kalendar i budžetski proces

Budžetski kalendar je propisan Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i njime se definiraju aktivnosti koje su bitne u vezi s pripremom i donošenjem Budžeta. Tako je definirana vremenska dinamika i odgovornost pojedinačnih institucija u vezi s pripremom donošenja zvaničnog Budžeta.

Budžetski proces se zasniva na propisanim aktivnostima svih učesnika u procesu pripreme i usvajanja Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine te izvršenja, izvještavanja i kontrole.

Budžetski proces započinje u januaru kada Ministarstvo finansija i trezora do 31. u mjesecu svim budžetskim korisnicima dostavlja budžetsku instrukciju s budžetskim kalendarom za pripremu **Dokumenta okvirnog budžeta (DOB)**

Budžetski proces

proces koji obuhvata pripremu i usvajanje budžeta, njegovo izvršavanje, izvještavanje i kontrolu.

Dokument okvirnog budžeta (DOB)

projekcija trogodišnjih prihoda i rashoda odnosno srednjoročna projekcija budžeta.

31. mart

Direkcija za ekonomsko planiranje ima obavezu izraditi nacrt makroekonomskih projekcija za tekuću i tri naredne godine.

15. juni

Ministarstvo finansija i trezora dostavlja Dokument okvirnog budžeta Vijeću ministara na usvajanje.

1. juli

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine dostavlja budžetskim korisnicima Instrukciju za pripremu zahtjeva za budžet sljedeće godine.

1. oktobar

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, nakon obavljenih konsultacija s budžetskim korisnicima, podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine Nacrt Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za narednu godinu.

1. novembar

Predsjedništvo BiH dužno je podnijeti za narednu godinu Prijedlog Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza BiH Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

31. januar

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine budžetskim korisnicima dostavlja budžetske instrukcije s budžetskim kalendarom za pripremu Dokumenta okvirnog budžeta i godišnjeg budžeta.

15. april

Odjeljenje za makroekonomske analize Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje priprema nacrt projekcija prihoda od indirektnih poreza za tekuću i tri naredne godine. Budžetski korisnici dostavljaju tabele pregleda prioriteta Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

30. juni

Vijeće ministara usvaja Dokument okvirnog budžeta.

1. avgust

Budžetski korisnici dostavljaju zahtjeve za budžet sljedeće godine.

15. oktobar

Vijeće ministara ima obavezu Predsjedništvu Bosne i Hercegovine podnijeti Nacrt Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za narednu godinu

31. decembar

Parlamentarna skupština BiH razmatra Prijedlog Zakona o budžetu koji podnosi Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, i u skladu sa vlastitim poslovnikom usvaja Zakon o budžetu.

STRUKTURA RASHODA

**Budžet Ministarstva finansija i trezora
Bosne i Hercegovine za 2024. godinu
iznosi 11.674.000 KM sa sljedećom
strukturuom rashoda:**

a) LINIJSKI - PO VRSTI RASHODA

TEKUĆI IZDACI **11.203.000 KM**

Bruto plaće i
naknade i izdaci
za materijal

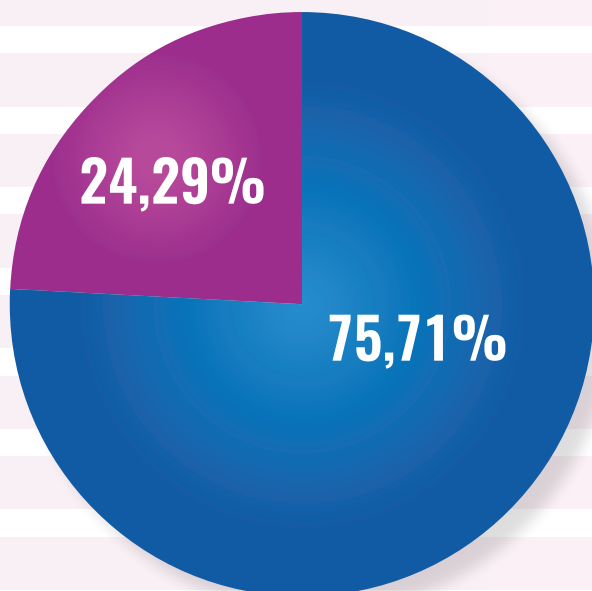
KAPITALNI IZDACI **471.000 KM**

Nabavka opreme
450.000 KM (3,85%)

Nabavka stalnih
sredstava
u obliku prava
21.000 KM (0,18%)

b) PROGRAMSKO-PROJEKTNA STRUKTURA RASHODA

Upravljanje i kontrola
finansiranja institucija BiH **8.838.000 KM**

Međunarodni odnosi iz
oblasti finansija **2.836.000 KM**

STRUKTURA RASHODA PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA

TEKUĆI IZDACI	11.203.000
Bruto plaće i naknade	6.881.000
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	1.081.000
Putni troškovi	160.000
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (PTT)	75.000
Nabavka materijala	49.000
Izdaci za usluge prevoza i goriva	55.000
Iznajmljivanje imovine i opreme	38.000
Izdaci za tekuće održavanje	1.750.000
Izdaci osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa	14.000
Ugovorene i druge posebne usluge	1.100.000
IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	471.000
Nabavka opreme	450.000
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	21.000
UKUPNO	11.674.000

Najveći udio budžetskih sredstava kod Ministarstva finansija i trezora BiH se odnosi na Bruto plaće i naknade (59%). Ostali rashodi odnose se na izdatke u vezi s potrebama za nesmetano funkcioniranje Ministarstva, što uključuje i dva višegodišnja projekta:

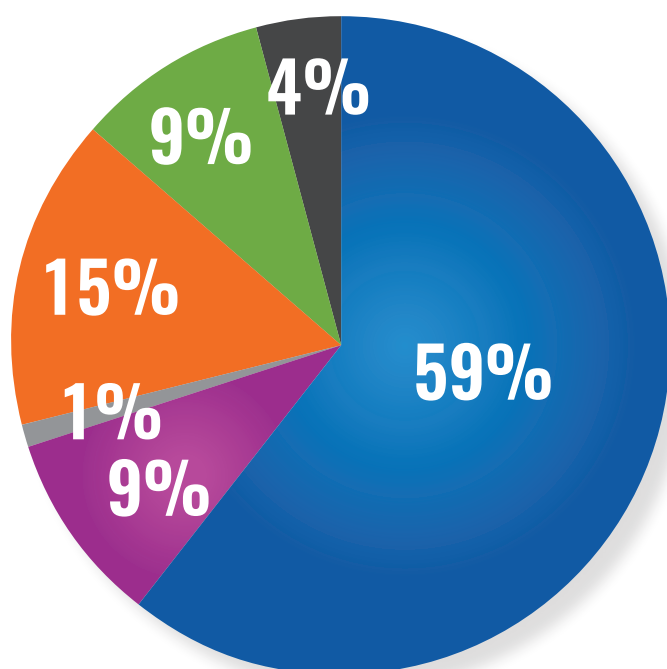
- **Projekt nadogradnje Informacionog sistema finansijskog poslovanja Modulom „Upravljanje ljudskim potencijalima“ i Modulom „Centralizirani obračun i isplata plaća“ u iznosu od 310.000 KM.**
- **Projekt nadogradnje Informacionog sistema finansijskog poslovanja Modulom upravljanja postupkom pripreme budžeta u iznosu od 330.000 KM.**

Ministarstvo finansija i trezora u okviru nabavke opreme planiralo je nabavku dva vozila, nabavku namještaja, nabavku računara i laptopa, opreme za prijenos podataka i glasa te ugradbene opreme za servere. U okviru stalnih sredstava u obliku prava planirane su Oracle i Ocean licence.

Planirani prihod od prodaje motornih vozila iznosi 20.000 KM.

Broj zaposlenih Ministarstva finansija i trezora BiH odobren Budžetom iznosi 173.

STRUKTURA RASHODA

Bruto plaće i naknade

Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika

Putni troškovi

Izdaci za tekuće održavanje

Ugovorene i druge posebne usluge

COFOG klasifikacija

Prema COFOG klasifikaciji cjelokupna sredstva Ministarstva finansija i trezora BiH odnose se na Opće javne usluge - Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi.

COFOG klasifikacija

Klasifikaciju vladinih funkcija (COFOG – Classification of the Functions of the Government) objavilo je Odjeljenje za statistiku Ujedinjenih naroda i odnosi se na sredstva iz budžeta razvrstana po namjeni za koju se troše.

PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

Upravljanje i kontrola finansiranja institucija Bosne i Hercegovine

- Upravljanje i podrška budžetu institucija BiH
- Upravljanje i administracija
- Nadogradnja IS finansijskog poslovanja sa Modulom upravljanja postupkom pripreme budžeta BPMIS
- Nadogradnja IS finansijskog poslovanja sa Modulom HRMS i Modulom PAYROLL
- Priprema, analiza i kontrola izvršenja budžeta institucija BiH i izvještavanje (Sektor za budžet institucija BiH)
- Upravljanje trezorskim operacijama u institucijama BiH u skladu sa EU standardima (Sektor za trezorsko poslovanje)
- Interna revizija (Centralna jedinica za internu reviziju)
- Upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH i koordinacija procesa sukcesije bivše SFRJ (Sektor za sukcesiju imovine bivše SFRJ i upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH)
- Upravljanje javnim investicijama, srednjoročno planiranje (Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Kabinet ministra, Kabinet zamjenika ministra, Sekretar Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opće i finansijske poslove)*

Broj zaposlenih na programu: 116

Odobreni budžet: 8.838.000 KM

Međunarodni odnosi iz oblasti finansija

- Zaključivanje i realizacija međunarodnih ugovora
- Sistem upravljanja javnim dugom (Sektor za javni dug)
- Odnosi sa finansijskim institucijama (Sektor za odnose sa finansijskim institucijama)
- Fiskalni propisi, politika oporezivanja po međunarodnim sporazumima i međunarodna saradnja u oblasti poreza (Sektor za fiskalne poslove)
- Koordinacija međunarodne pomoći (Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći)
- Koordinacija i upravljanje pretpripružnom pomoći EU (Sektor za finansiranje programa i projekata pomoći Evropske unije)

Broj zaposlenih na programu: 57

Odobreni budžet: 2.836.000 KM

Ime i prezime

Adresa

E-mail

Organizacija/
Institucija

Pitanja, primjedbe i prijedloge možete napisati na poledini obrasca.

Ime i prezime

Adresa

E-mail

Organizacija/
Institucija

Pitanja, primjedbe i prijedloge možete napisati na poledini obrasca.

PITANJA, KOMENTARI I SUGESTIJE

Poštovani, ako imate pitanje, komentar ili sugestiju u vezi s pripremom i predstavljanjem „Budžeta za građane“, možete iskoristiti pripremljene obrasce, iskinuti ih i poslati poštom na adresu:

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine

(Kabinet ministra - Odnosi s javnošću),

Trg Bosne i Hercegovine 1, 71000 Sarajevo.

Pitanja, komentare i sugestije možete poslati i putem elektronske pošte:

trezorbih@mft.gov.ba.

S poštovanjem,

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine

